

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Два спомини з конституційної доби австрійської.

I.

(+) Теперішня бездіяльність посольської палати заведена шенерерівською опозицією спонукує до обдумування способів, як би сему лиху запобігти. Ми вже згадували в останній статті, що вість про систованє конституції вирінає дуже часто тепер яко оден такий спосіб рішучий. Прецеденс такого систованя маємо в історії конституційної доби австрійської і не без інтересу буде сей спомин нагадати нашим читателям.

Приключило ся се з «батьком конституції» Шмерлінгом. Не мав він такого щастя, як Бісмарк, щоби корона его піддержувала а цісар не давав ему послуху. Невдача Шмерлінгівського проекту, щоби перестроїти Німеччину під верховодством Австрії (1863) і непризнанє конституції лютової Мадярами, довело систему Шмерлінгівську до упадку, а тим самим і «батька конституції». В міродайних кругах виробило ся переконанє, що внутрішній супокій в державі не верне без вдоволення державноправним домаганням Мадярів. Бажаєм цісаря було, бачити всі народности вдоволені і наслідком того роблено заходи, щоби увзгляднити домагання Мадярів. Намір сей проявив ся іменно в престольній річі, котрою замкнено раду державну 27-го липня 1865 р. Між иньшими там було сказано, що важні причини, котрі доторкують ся інтересів усеї держави, спонукують до скорого скликаня легальних заступників в східних краях держави. Ще того самого дня увільнено з міністерських посад Шмерлінга, Пленера, Ляссера, Мечерого, Бургера і Гайна, а іменовано міністром державним і президентом ради міністрів. гр. Рі-

шарда Белькредого. Гр. Ляріш обняв міністерство скарбу а гр. Менсдорф міністерство справ заграничних. Було се так зване «міністерство трех графів».

Дня 20-го вересня 1865 появил ся цісарський патент, котрим лютову конституцію систовано з тим застереженєм, що добутки угоди переводженої з краями угорської корони мають бути предложені соймам иньших країв і королівств, щоби засягнути їх осуду в так важній справі. З того часу управа державна була абсолютна. Дня 14-го грудня 1865 відкрив сам цісар сойм угорський. В престольній річі не доторкувано вже висказаної 1861 р. засади, що Угри наслідком повстання проти Австрії і понесеного поражєня втратили свої права, але признано правну тяглість і формальну вагу законів з 1848 р. Але при тім висловлено погляд дотеперішній правительства, що перед виконанєм сі закони мають бути зревідовані, коли тимчасом Угри були иньшої думки, щоби перше ті закони завести а відтак піддати їх ревізії. Між Уграми а правительством заострили ся відносини як в р. 1861, але тимчасом перервано засідання сойму угорського наслідком війни між Прусами і Австрією (26-го червня 1866 р.) на неозначений час.

Державний міністер Белькреді поставив собі задачу вдоволювати домаганням Мадярів відповідно бажаню цісарському а з тим рівночасно перевести державноправний перестрій монархії на пять держав: 1. чеську (Чехи, Моравія, Шлезк), 2. галицьку (Галичина з Буковиною), 3. полуднево-славянську, 4. угорську (Угорщина з Септигором), 5. иньші краї австрійсько-угорські. Сі держави мали творити цілість злучену особою монарха. Після пляну Белькредого мали би більші властители мати перевагу у внутрішніх справах, спільні і заграничні

справи рішав би сам цісар з міністрами. Белькреді бажав отже утворити з Австрії фєвдальну державу федеративну з абсолютно монархічною владою на чолі.

Виконаню сего пляну опирали ся Німці з Чех, Моравії, Шлезка і Країни, щоби яко національні меньшости не були змайоризовані. А позаяк в тих соймах мали тоді Німці більшість і така більшість виїшла би тим способом з соймів до ради державної, отже проект гр. Белькредого не мав би більшости в раді державній вибраній з соймів, наклонив Белькреді цісаря до видання патенту з 2 січня 1867. Сим патентом постановлено «для вирівняня правних домагань що-до конституційних інституцій державних з заступниками країв угорської корони» скликати заступників иньших країв на «надзвичайне зібранє ради державної».

Задля того постановлено розв'язати позаугорські сойми, перевести нові вибори і на 15 лютого 1867 покликати вибраних тими соймами заступників на сесию ради державної. Німецькі краї монархії бояли ся, що вийде до ради державної тим способом славянська більшість, отже ліберали німецькі зібрані під проводом кн. Кольоредо постановили вплинути на те, щоби сойми краєві відклонили вибір з соймів до ради державної.

Лібералам німецьким прийшли в поміч події на Угорщині. Провідник Угрів Деак заявив ся против федералістичного устрою Белькредого і довів успішно до кінця переговори що-до угоди з Уграми, на котру цісар згодив ся. Тим способом пляну Белькредого не виконано, керму країв австрійських обняв по уступленню Белькредого гр. Байст, творець дуалізму.

Ниніж фактично в раді державній утворила ся парламентарна більшість — славянська, Німці мимо великого шуму, який

Під неділю „Болячці“.

Говорили наші Батьки: «Мовчи язичку, будеш їсти кашку!» Но нинька чи мовчати чи ні а кашки дасть Бог. Пощо днесь мовчати, коли криптоскоп все тобі розкрити, як на долони.

Спитаєте ся може, що то таке криптоскоп? Хибаж ви не чули нічого про него. Та то на око ніби багателька, але така, що як приложиш єї до ока, то зобачиш цілком не багательку. Цілий криптоскоп сховаєш в кулак, в кишеню, можеш его все і всюди з собою носити. Тобі він нічого не вадить, але другим людям то біда і то не мала. Споглянеш на яку людину через него, так все будеш про ню знати, що робила, але що найгірше то те, що він уявить, відфотографує навіть всі людські мисли.

Здасть ся же днесь на що мовчати, укривати свої пляни? Ні!

Сей криптоскоп, то нова і найбільша язва на Русь! На що тепер здасть хитрість Малороса, коли криптоскоп може задалегідь всі тайники наші уявити.

Не дурно-ж то «Болячка» підчас проїздки міністра промислу Струєвською залізницею поминула так важні справи як валячі ся мости і віядукти або достаточне число возів, хотай могла на певно сподівати ся, що нинька-завтра

при улекшеній комунікації схоче єї відвідати давний кум — а просила лиш того міністра, щоби він не дав ніколи Русинам правительственої підмоги на виріб сеї проклятої машинерії. «Болячка» се моторненька собі людина. Она як о що кого просить, то мусить то бути справа не якої-будь ваги — а принципіально. І певно, що криптоскоп то річ принципіальна — то не напнє руска на якімсь то правительственим будинку, не який там утравізм. Скоро проміни Röntgena не дотикаючи принципіально людскости а вже ніколи цілого загалу осьмішили не один принцип — вправді тільки жіночий, як: чудову і чародійну силу етаніків і т. п., то щож буде з криптоσκοпом?

Потішає ся вправді бодай тим «Болячка», що каже: «Криптоскоп допече жєнщинам, але бодай не подарує вже і мужчинам!»

Ага, коби йно так! Болячко любенька, коби ти проживала не в Струсові а тут в столиці тоби ся певно віддала, що є принципи як: основні свободололюбивої, поступололюбивої і демократичної ідеї, але не для всіх. На се треба мати патент, а его можуть получить тільки певні премієри, але весь загал а ще жіноцтво — то не для него поступу свобода і т. д.

Днеска можна мати найкрасні принципи, понятя свободи, поступу, демократизму, так щож тобі з того, як принципіальні премієри не тільки скажуть але ще й надрукують в своїм кодексі мо-

рали се річ, в «Дѣлѣ», що лише они і лише для них є ті принципи. А як ще того за мало, то скличуть свою раду і більшостию одного недолітного голосу ухвалять таке: «Болячка» не говорить принципіально — тож не має «рехту». Ну і пропав «рехт»!

Криптоскоп, се Existens-Minimum і Maximum всеї сконсолідованої і не сконсолідованої Руси, о як так наглячо упоминають ся наші радикальні послы а з якого собі «Дѣло» сердечно кешкує.

Пані мої, не спускайте ся на слова «Болячки», бо так ошукаєте ся, як я.

«Болячка», хотай говорить принципіально: «Винаходками поступу повинна користа ся всяка тямуща людина» так знов не говорить принципіально після принципів патентованих премієрами. А тільки то днесь принципом, що ті панове узнають яко таке. Натурально, що принципісти, люди хотай биті палкою, та не в тім, не дурні знати щось за загальний принцип, з чим їм може бути невигода.

От кажуть так: Засадою принципіальною є для жєнщин: Не-дивити ся навіть через дірку від ключа в дверех. І так такої було і є мимо, що голосимо про свободу. Єсли-ж така дурничка, як дірка від ключа, що нею дуже мало що можна видіти або надслухати, є вам мої пані зборена, то деж ванні опікуни згодять ся, щоби ви користували ся криптоσκοпом. Отже видите.

тепер роблять задля мовних розпоряджень, так слабкі і розбиті, що не можуть творити політичної партії парламентарної. Федералістична ідея вирінає на ново, а навіть антисемітський орган заявляє ся за федеративним устроєм країв австрійських.

(Конець буде.)

Д о п и с ь.

З Відня пишуть нам під днем 27 мая.

Подаю вам проспект тижневника, що має небагом появи́ти ся у Відні для зближення Славян австрійських до себе і всесторонньої оборони їх інтересів. Проспект сей гласить:

«Намірене видавництво тижневника кладе собі за задачу, заступати і боронити Славян австрійських, кожне племя з-осібна і всі разом на вні, а також прояснювати взаємини тих племен між собою. Виключені притім суть всякі непорозуміння, які би зайшли у внутрі поодиноких племен і між племенами, як також всякі племена релігійні, церковні, партійні і класові. Не мішаючи ся у внутрішні справи і боротьби, представляти буде тижневник кождо народність в цілости на полях народно-політичній, культурній і господарській в рівній мірі і в рівній спосіб. Тим самим буде тижневник толкувателем і органом клубів, що заступають інтереси народів славянських в парламенті. Задача тижневника буде передовсім інструктивна і оборонна, чим не виключена і офензива, де така покаже ся конечною. Алеж офензива звертати-месь лише на вні та хоч буде різкою то не буде обидною. Орган сей буде виходити раз в тиждень, рано, кождого понеділка. До тижневника яко додаток буде прилучений огляд літературно-науковий, в котрім будуть уміщувані найлучші і найновіші поезії побіч прози з всіх літератур славянських, штуки і науки. Тижневник буде розпадатися на три часті. В першій часті, в головній, будуть містити ся політичні статі, в другій найновіші вісті аж до понеділка, в третій вісті літературні. Для політиків і послів розриває ся тим самим широке поле. Редакція навяже тісні зносини з всіми осередками життя народів славянських і буде з повною об'єктивною подавати вісті про всякий рух в тих центрах. Партійні домашні справи будуть лише реєструвати ся яко довернені факти: Головним змаганем органу буде, знакомити ширші круги з всім, що діє ся в нідрі славянських народів австрійських, як і зближати Славян до себе. Орган сей буде зовсім вільний від всяких посторонних і правительствених впливів. Він виповнить дотеперішню недостатку письма, що в центрі держави мало би підносити свій голос в обороні всіх народів славянських і кождого народу з-осібна. Як би удало ся орга-

нови сему зискати всесторонню поміч, то не виключена можливість переміни тижневника на дзєвник».

Адресова комісія

покінчила вже свою задачу. Значною більшістю парламентарною. Як загальні розправи над проектом адреси були довгі аж до умки, так спеціальна розправа покінчила ся на однім майже засіданні, 25. мая. Тенденція адреси звисна. Она підносить головню два важні моменти: автономію країв коронних і *переведенє рівноправности всіх народів*. Бесідники з лівий підсували тій адресі змаганє до федералізму, а в федералізмі добачували розклад Австрії. Тимчасом в адресі нема ще і сліду якого-небудь змаганя до федералістичного перестрою Долитавіцини. Адреса домагає ся лише двох висіає згаданих річий, т. є. розширення компетенції соймів на поли господарскіа а рівночасно уведеня в житє сеї рівноправности народів австрійських, яка є запоручена тим-же народам конституцією з р. 1867. Німцям, яко закостенілим централістам і дотеперішнім геґемонам обі ці річі не могли бути до вподоби. Они живуть ще духом пок. Шмерлінґа і раді би на взір Мадирів управляти Долитавіциною заєдно по централістичному, а при тім в душі культуртреґерства німецького, т. є. з явною тенденцією германізованя Славян чеських, Славян ашпейських і буковинських. Слово рівноправність всіх народів є для них найбільшим пугалом.

При спеціальній розправі над проектом адреси забрав слово і ґр. Бадені в ім'яні правительства. В промові своїй короткій однакж ядреній виявив він становище правительства до проекту адреси більшости. Він заявив передовсім, що правительство *стоїть непохитно при треновій річі*, в котрій, як звисно, нема ні згадки про зміну конституції, ані про який-небудь федералістичний перестрій Австрії. Адресу більшости уважає правительство яко *смажачию бажань* більшости парламентарної, котрі то бажання правительство не відказує ся сповнити, застерігаючи собі голос в конкретних случаях. Правительство не противить ся проте *потрап* теперішньої конституції, накомі поправа така покаже ся конечною, але не думає про ніякі наглі внутрішні перевороти. Се значить, іншими словами, що ні Чехам не обіцяє правительство на разі їх чеського державного права, ні не бажає оно надмірного розширення автономії країв коронних, як се може на думці мають Поляки. Притім зачитував ґр. Бадені адресу до корони, вироблену колись централістом Гієкрою, в котрій виражені майже ті самі мисли, які увійшли в теперішній проект адреси. Если Гієкра колись признавав потребу мати взгляд на

питомениости поодиноких країв коронних, то нинішній централізм — виходило з річи ґр. Баденіого — не потребує даром полохати себе змістом теперішньої адреси до корони. Чи і в яким напрямі має бути розширена автономія країв коронних, се покаже ся в конкретних случаях, при предложено конкретних законів. Тоді і виявить правительство своє становище.

Адресу прийнято в комісії вже в третім читанні без всякої зміни. Але німецька більша полісія устами Людвікедорфа і поступові німецькі (ліберали) устами пос. Перґельта внесли два свої проекти адреси яко воцум двох меншости. Перед півну палату прийдуть проте три проекти. Коли? Сего нині на певно сказати не можна. Віправді більшість парламентарна і правительство з нею докладають всяких заходів, щоби обструкція перетривати, але від вої до діла завжди довша дорога. Німці розярені до крайности. Послїднє засіданє палати посольської було похоже на шинкову бурду. Межи соціалістами а антисемітами мало-що не прийшло до бійки на кулаки. А падали при тім слова: Lausbub, Rotzjude, Gauner, liberaler Schwindler, Arbeiteraussauger, Judenknecht, Badenihasare, Adlersknecht і т. д. і то го причини, що антисеміти не хотіли піддержати дурної і пустої обструкції шалених лібералів і народовців німецьких.

Торжество москвофільської ідеї.

(Т. зв. 50-літній ювілей знесення панщини).

Наша «краса консолідація» севезначерпана в своїх помислах, а що нема дивней річи досить сьвітлої, щоб єї не ужила для своїх пібито тактичних цілей, се наглядно показав сего річний обхід роковин Шевченка. Під позором «сенародного» — (отсим послїднім словом іронізували колись давнійше самі пітрі народовці наших москвофільів) — отже під позором обходу знесеня панщини виглядала собі консолідація новий жир для своєї *агітації*, нове средство промінюваня наших народних ідеалів на московські срібняки, ну і урядида — як відомо — засіданє нового «спільного краєвого комітету». Очевидно — кому *дешевий* успіх, окуплений безсоромною агітацією, московськими срібняками та — будучиною одурюваного народа, дорожший від правдивої праці для народних інтересів, хто в надуваню всіх навкруги і себе самого, *видить* одиноку мудрість політичну — сей може зважити ся й до обходу роковин народної волі, ба — якихсь, ніби також і роковин «розбудження» *народного життя*! — спільно з ким? спільно з тими, що відкрито глумлять ся над сею волею й сим народним життям *всюди там*, де лише мають до сего *спроможу*!

Для згнлизни яка вже весіла втиснутась в наш народний організм, є дуже характер-

На принцип — є все готовий і то віковий іншій принцип.

Пощо ж тоїшити ся було «Боляцї» і вам робити якісь золоті надії. Мені вірте, бож я не провінціяліст, то-ж знаю докладно всі принципи принципістів і сьміло вам кажу, що криптоскопу уживати не можете пані мої ніколи, на те вже й запала ухвала. Послухайте як то і коли оно стало ся:

Предплатник «Дѣла» від часу проголошеня Бісмарковом і єго честною принципіальною компанією опозиції, порозуміли опозицію на всі боки і «послідовательно» поставили ся в опозицію навіть до свого органу «Дѣло». Значить не надсилали ані предплати ані посліплати. «Дѣло» робить не тільки опозицію але навіть обструкцію товариству Шевченка, себ то не платить за друк і проче. Виділ товариства Шевченка переходить також в опозицію і гонить «Дѣло» на чотири вітри. Акціонери «Дѣла» ставлять ся в опозицію против Виділу не зі взгляду якихсь сподіваних дивіденд за акції, бо ті вже і в сні перестали їм снити ся, а по тій єдино у них принципіальній причині, що як чорт бере їх акції то най возьме і ціле наукове товариство.

«Пощо науки — говорив акціонер «Дѣла» — коли на ній не розумію ся, коли я з нею не освідомлений, коли до неї нема у мене охоти ні часу, коли з неї не так легко мені дійти до яких рентових акцій. Політика, ювілей, концерти вистави, в то нам грай. От подивіть ся на Біс-

маркова, де у него наука, чи є у него поділ на членів дійсних, звичайних, основателів і почесних? Він і невеличка компанія члени дійствіа а прочі всі лише почетні. І добре єму з тим та ще як! Єго акції політичні є не тільки у нас але передовсім на заграничній біржі нотовані і то вельми високо. Дюперва що йно вернув з виплаченою дивідендою за свої акції. Так і нам треба поступати. Дасть Господь, колись купців і на нашу політику! Чейже-ж ми любимо поступ, поступимо колись геть-геть далеко. От ми вже й днесь недалеко там де Бісмарков. Тільки що хитрий малорос той Бісмарков; не хоче ані руш побільшити числа своїх дійсних членів. Ні ми також малороси — якое то буде.

Але поки що, загальні збори мусьят рішити, що нам не яло ся виходити з «Дѣломъ» і з нашими на нійкій біржі до тепер не потованими акціями політичними з Товариства Шевченка, доки аж не змилює ся над нами Бісмарков і не дасть їм дебіту на заграничну біржу тую, де улюковав він свої акції. Впрочім честь руского народу вимагає, щоби єдині єго акції, найдавнійші, не упали.

Панове і пані, слиби Русь мала копальні нафти, золота, навіть діаментів (Голоси: А! Господоньку змилуй ся!) Ага змилуй ся, та по що? Такі скарби непевні в руско-українських руках, (Авдіторіум одноголосно: А тоби була але геца, зараз пішлибисьмо на «ачіщенную») бо знайшли би ся Ротшільди, Блейхредери і прочі та

выкупили би тоді такі акції наші, а то, люди нам чужі! Чи була би Русь? (Голоси: але де там, пропилибисьмо!) Слиби ми мали який науку, (Голоси: але о! ще чого забагає ся) штуки, (як такої що в щирку Сидолього то є) то і ті акції непевні, бо знайдуть ся знов чужі люди — які аматори (пані і панни, ой то-то!) і злакомлять ся них, але акції політичні «Дѣла», є того рода, що на них ніхто і ніколи не злакомить ся. (Голоси: а от перед пару роками акції «Дѣла» Соєм хтів взяти!) Панове, те стало ся було на хвилю і то для того, що сьвітло електричне було загасло. Но зараз неправдаж вернули нам їх на вічну память, а хотий ми від того часу на розличні способи брали ся як «прихильні», прихильно вижадаючи, вижидаючи, вільної руки, опозиційні, обструкційні, хотий шукалисьмо ріжних купців, як радикалів «мінімальних і максимальних, етарів і молодих, поповщиків і безпоповщиків, о історических началах і неисторических. Заходилисьмо і до правительства, до Славян, до антисемітів і до ludowców, так всюда нас надули а на наші акції і оком не звели, не то щоби щобудь дали. Чиж можна мати Русинам щось так певного, як ті акції? Де є бодай одна скиба землі нашої, щоби чужі не острили собі на ню зубів? Акції «Дѣла» в саме горло їм встроми так вони їх викинуть. (Голоси: не дивниця, бо і нас они млоять) Тож то єдиний пункт, де маємо силу самі рядити ся. Ту нам ніхто чужий не замінає ся. Проч з ви-

етичне заховане наших товариств народних супротив наміреного обходу. Академічна «Громада» рішучо відмовила участі (заявлене їй подаємо понисше). «Сокил» ввійшов в цікаву колізію сам з собою: Їго відпоручники — помімо цікавих тероризаційних штучок чесного голови комітету — зложили рішуче заявлене в сім дусі, що не можуть допустити до обходу святих для народу пам'яток — ноторичними зрадниками й запродавцями; так щож — по заяві відпоручників появивсь на комітеті сам «голова» «Сокола», п. Нагірний й заявив, що з заявленем відпоручників свого товариства не солідаризує ся! Гарно! Відворотно стало ся з товариством імени Шевченка: там знов голова, проф. Грушевський був противний такому спільному обходу, та виділ таки вибрав делегатів і сі взяли участь в засіданні комітету. Деякі інші делегати... били оплески, коли делегати «Сокола» складали свою заяву, та опісля... на засіданні комітету таки лишили ся!

На разі комітет, навіть не уконституував ся, а ми думаємо, що сором і розвага возьмуть таки верх, хоч, і поволи. Ми думаємо, що мимо всіх заходів здорова частина народної партії відтягне ся від спільного святотатського обходу, з'їздов своїх негідних або засліплених проводирів, та що сей ніби-спільний обхід — в дійсності торжество фактичної перемоги у нас москвофільської ідеї, продажної негідності та протрації — стане початком рішучого звороту народовців до справдішної консолідації на основах праці для народних інтересів.

Уже т. зв. спільна акція виборча була безсоромним надуживанем всякої правди і честі: годіж побороти кого небудь, хочби спільного ворога — здаючи ся на ласку другому неможливому ворогові, обхід же народного свята спільного з сим ворогом — се вже крайнне подоптане самого себе.

— **Святковане 50-літнього ювілея** знесення панщини і пробудження нового життя народного серед галицьких Русинів. На запрошене «Краєвого руского комітету виборчого», зійшли ся 27 с. м. делегати львівських товариств і інституцій на нараду. Запрошені були: 1) Ставропигійський Інститут, 2) Народний Дім, 3) Галицько-руська Матиця, 4) Руска Бесіда, 5) Просвіта, 6) Общество ім. Качковського, 7) Наукове товариство ім. Шевченка, 8) ремісниче товариство Зоря, 9) студентські товариства Академічна Громада і 10) Друг, 11) Общество руских дам, 12) Клуб Русинів, 13) Народна Торговля, 14) Дістер, 15) Руске Касино, 16) співачке товариство Боян, 17) гімнастичне товариство Сокил. Всі запрошені вислали або відпоручників або письмевні заявленя; тільки Академічна громада і Сокил відмовили участі.

Явило ся звиз 30 осіб, межи ними, окрім львівських членів Комітету виборчого, о. крилош. др. Делькевич, член виділу краєвого др. Савчак, проф. Володимир Шухевич, завідаватель держав-

них лісів і домен Глиньський, катихит о. Стефанович і другі.

В імени Комітету виборчого пояснив проф. Романчук генезу і ціль скликання позавчорашнього збору, а подавши коротко мотиви святкування ювілею, кинув також деякі гадки о способі того святкування.

Не всі зібрані хотіли одобрити поступоване комітету і признати йому управлене до взяття ініціативи в тій справі. «Академічна Громада і Сокил» вислали свої заяви, що не приступають до спільної акції з комітетом виборчим на руки Романчука. Деякі присутні члени Академічної Громади і Сокола домагали ся відчитання своїх заяв. Романчук толкував ся, що не може відчитати, бо забув в дома ті заяви. Тоді оди член Сокола виняв заяву і сам відчитав. На се зчнили Москвофіли велику бучу.

В виду однак сьмілої і рішучої постанови Сокола перелякали ся і полипили «Сокола» в супокою. Проф. Шухевич поставив внесенне поручити ювілейному комітету, щоби заняв ся також справою святкування 5-літнього вступлення на трон цесаря Фраца-Йосифа.

Наликані заявою молодіжи відкинено внесенне, щоби святкованем всіх трьох ювілеїв заняв ся Комітет виборчий, а постановлено, щоби відпоручники львівських товариств і інституцій враз з львівськими членами Комітету виборчого склали комітет ювілейний. До того комітету має ще запросити ся всі три Ординарії і Капітули, як і Товариство сьв. Апостола Павла, о вислане своїх відпоручників. Запрошенем мають занятися, яко делегати збору, крилош. о. др. Делькевич і Романчук, котрі скличуть також нові збори комітету ювілейного. Уконституоване комітету насуנית пізнійше.

«Хто в святі хвилеву тактику партійну вчисляє до програми, писало «Дѣло» в грудни минувшого року. Не будемо розводити ся, чи ся основа моральна чи ні, а скажемо днес на підставі докананого факту, що такої неправди тоді «Дѣло» сказало. У колишних наших народовців хвилева тактика вчисляє ся такою до програми. Доказом сего аранжоване тих трьох ювілеїв. Нам здає ся що святковане народного відродження повинно бути програмовою справою принаймніе народовців. Чей жеж народне відроджене не сьміє бути у нас хвилевою тактикою. Га—а може-може у скапанілих народовців, від тепер вже кожда народна справа буде лиш хвилевою тактикою а не ділом в будучину. — Москвофіли засудили наш нарід на смерть — а тепер будуть обходити ювілей народного відродження? Сеж вже «краєгранице» пане Романчук вашої спільної акції! Ми досить вже звикли на політичні комедії, але такого подоптаня справи народної ми не могли навіть на думку припустити. Така спільна акція то хіба не 50 літний ювілей народного відродження, а перші роковини триумфу народних апостатів, що з'уміли погасити чисту — як кристал руско-українську ідею у народовців.

Зрозуміла се наша академічна молодіж у Львові з Товариства Академічна Громада і Сокил і на запросини до участі в нараді, підписані москвофілами відповіла так:

«Ч. 243. Виділ українсько-руського товариства «Академічна Громада» рішив одногосно не брати участі в комітеті зложенім з делегатів українсько-руських і москвофільських львівських товариств, завязанім в цілі відсвяткова-

ня 50-літнього ювілею знесення панщини і нашого відродження, а то з слідуючої причини: В склад комітету ввійшли люди, котрі не лишень не признають нам права до самостійного розвитку, але котрі працювали і працюють над тим, щоби на Галицькій Русі вицілювати найгрібший обскурантизм та сервілізм і котрі не жахають ся найнегідніших средств там, де ходить о збаламучене публічної опінії, або о здопанне того, що посить на собі знамя українсько-руске.

Українсько-руська молодіж занадто сьвідома своїх національних принципів і занадто сильно вірить в будучність свого народу, щоби мала в передодні 50-літнього ювілею народного відродження і в хвили, коля ширшаюча з кождим днем сьвідомість народна різко пятнує всяких зрадників народних, лучити ся з ними, для котрих не має інших слів крім погорди.

Ухваляю сею закладаємо заразом протест в імени всеї сьвідомої українсько-рускої молодіжи проти того, щоби ренегати нашого народу промовляли до нього, яко засудники, та підписали ся під назву Русинів.

Львів дня 25 мая 1897.

За виділ товариства «Академічна Громада»
Сидор Голубович
голова.

Гриць Гарматій
за писаря.

Честь нашій молодіж, що береже програму народну! Честь!

— **Поединок.** Послідне засідане Ради державної закінчило ся визнанем на поединок посла Песлера через Гомпеша, члена польського кола.

— **Ухвала сьвященства.** Сьвященство деканату Журавеньського ухвалило одногосно сими днями, що в своїм урядованю буде всеюди уживати лиш руского языка. О тій ухвалі повідомлено всі правительственні і краєві власти і зажадано від правительствених властей, щоби ті в своїх зносинах з парохіальними урядами і з сьвященством уживали також руского языка і руского письма, як рівнож щоби вистарали ся о рускі друки для парохіальних урядів. Ухвалу свою мотивували они языковою рівноправністю і покликали ся при тім на послідне языкове розпоряджене ц. к. Намісництва у Львові. В разі коли власти не будуть до сьвященства відносити ся по руски, заповіло оно, що не прийме ніяких писем в інших языці і не дасть ніякої відповіді.

— **Нечувана повинь** навістила 27-го мая Лаврів і сусідні околиці. Поступаюче без границь і міри нищене лісів викликає що раз більше прибуване води а дня 27-го мая в полудне злива вирядила безмірні шкоди в поли. Вода піднесла ся нагло до 3 метрів понад звичайний стан; в одній хвили перервала і забрала насип будуючої ся повітової дороги — унесла великими 1½ метр. камінними брусами криті містки і спустошила надбережні, збіжм покриті поля на шпироті доходячій до 500 метрів. Запінені брудні филі гнали баньки, позривані мости, цілі обори, дахи, хати, засипаючи цілими камінними лавами засіяні поля.

— **Жовнір вбитий в часі спокою.** Дня 26 мая рано підчас військових вправ в стрілянню до цілі убито случайно одного з жовнірів батальону стрільців, кватируючого в Теребовлі. Куля трафилла єго в груди і положила на місці трупом. Жовнір сей походив з Угорщини.

— **На засіданях виділу Наукового товариства ім. Шевченка,** відбутих 18 і 26 мая, полагоджено отсі справи:

1. Постановлено вислати академіям наук у Відні і Кракові свої видання для обміни.

2. Принято в члени: 3 особи з Галичини а 1 з Угорщини.

3. Удїлено кілька субвенцій на наукові праці і визначено високість ремунерації для автора шкільних книжок друкованих накладом товариства.

4. Удїлено «Рускій Раді в Чернівцях» за-помогти 500 зр. на видане творів Федьковича.

5. Вибрано дра Д. Савчака і К. Паньківського делегатами до комітету, що має занятися обходом 50-літнього ювілею знесення панщини і розбудження ново життя народного у галицьких Русинів.

6. Обговорено також справу святкування 100-літнього ювілею появилення «Енеїди» і 25-літнього ювілею засновання товариства імени Шевченка.

— **Пожар кінематографу.** Доносять з Парижа, що там опять згорів кінематограф. На бульварі Поазонієр уставлено на склеповій виставі кінематографічний апарат, що спонукав вибух жару. Зрителі встигли завчасу уратувати ся утечию. Причиною огня була проєкційна лампа, подібно як в звисній катастрофі у базарі добродійности.

ПОСМЕРТНІ ₪ ВІСТІ.

Йосифа Сапрун, жеба о. Теодора Сапруна пароха з Пісків упокоїла ся дня 27. н. ст. в 42 мая році життя по короткій а тажкій недужі. Була то жінчина рідких чеснот, огріта любовію свого народа, про тє передвчасна єї смерть виклика правдивий жалє не тільки між окружною інтелігенцією але і між простим народом, з котрим она ділила ся щастєм і горем. В. є. п.

ділом і наукою! Бісмарков, політика, вистава, заряд театру, ювілей який, концерти, Бояни, то то наше спасене, не наука. Най сервілісти учать ся!»

Таке говорив акціонер «Дѣла», коли тимчасом єго жіночка, що прийшла з ним ратувати акції «Дѣла», завела собі невинненький флірт з одним принципіальним акціонером і не чула бесіди свого мужа. А ту як раз треба було єї знати що муж говорив, чи против виділу, чи за виділом, щоби знала, як має і свій віддати голос. Іти до мужа і питати ся, що він говорив, значило зрадити свій флірт. А хоть єї муж о ідеях свободолюбивих, так такої була би ся она мала!

Віддати голос случайно не так як муж, нахло зрадою вірности і послухенства. В тім клопоті приступаю до нещасної жєнц, — бо прощю вірити мені, (а впрочім най скаже Болячка) я все стаю в пригоді жєнщинам — і даю єї криптоскоп та прощу чємєнько: «Пані ласкаві, погляньте на голову свого пана — а знайдете те що вас так клопочє». Споглянула і вчитала там таке: Говорім, що хочемо, а виділ має слухність, бож аби вести хосєнну політику, треба розуму; єго добудєш наукою. Урадована, що знайшла думку свого мужа, сьміло віддає голос за виділом, коли тимчасом муж голосує по ній против виділу.

Хтож був тим діяволом, що підшепнув жєні станути против мужа. Криптоскоп! Засором-

лені принціпісти, бо здемасковані, що инакше думають а инакше творять. Далі з боязни, щоби ви Пані не підглядали їх поступків приватної натури і їх недемасковали, змінили порядок дневний а завели дискусію, чи можна жєнщинам послуговати ся криптоскопом. Ухвалили, що не вільно.

Ну, як ухвалили, то закон! Треба слухати і як Москває каже і «не разсуждате!» Ви певно здивували ся, що я покликав ся на московський принціп. Не дивуйте ся, тепер консолідація на московських принціпах, а хто инакше думає сего боють, хіба що є він членом «Академічної Громади» або руским Соколом. О ті не боять ся не тільки «разсуждати» деякі принціпісти сконсолідованих народовецьких принціпістів але ставлять свої принціпі і то на зборах в Народнім Домі.

Здає ся, що молодіж мусіла прийти в посіданє «криптоскопу» тож і заглянула ним всім премієрам в саму шкуру так глибоко, що кількох москвофілів по зборах 50-літнього ювілею народного відродження відставлено на ратункову стацию, але ту признано, що то вельми давненна хороба хронічна, на котру однимоким средством є цілковите відокрімшенє від прочої здорової суспільности або висилка на сьвіжу експедицію в Нанзенівскі краї.

М. Іван де Йор.

Розклад їзди на залізницях

після часу середно-європейского пізнішого о 36 минут від львівського, важний від 1-го мая 1897.

Поїзд	год.	приходить до Львова	Поїзд	год.	відходить зі Львова
особовий	7:30	з Сучави і Черновець	поспішн.	6:—	до Підволочиск і Бродів
мішаний	7:50	з Янова	”	6:10	до Черновець і Сучави
особовий	8:05	зі Стрия і Лавочного	особовий	6:45	до Черновець і Сучави
”	8:15	з Тернополя і Бродів	поспішн.	8:40	до Кракова
”	8:25	з Сокаля і Ярослава через Раву	”	8:55	до Кракова в спол. з Н. Санчом і Розвадовом
”	9:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Яслом і Равою	”	9:20	до Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом
”	10:35	з Ярослава	”	9:25	до Белзця в спол. з Сокалем і Ярославом
мішаний	1:15	з Янова	мішаний	9:40	до Янова
поспішн.	1:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом, Загірем і Хировом	особовий	10:05	до Підволочиск і Бродів
особовий	1:40	зі Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом	”	10:45	до Черновець і Сучави
поспішн.	1:50	з Сучави і Черновець	мішаний	1:04	до Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в свята
”	2:30	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	1:55	до Підволочиск і Бродів
особовий	5:20	з Підволочиск і Бродів	особовий	2:40	до Черновець і Сучави
”	5:25	з Белзця в спол. з Сокалем і Ярославом	поспішн.	2:50	до Кракова в сполуч. з Равою і Хировом
”	5:45	з Черновець	особовий	3:05	до Стрия і Скольного
”	6:—	з Підволочиск	мішаний	3:15	до Янова від $\frac{1}{6}$ — $\frac{14}{8}$ і від $\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в повседневні дни
Ніч			”	4:40	до Ярослава
особовий	6:55	з Кракова з Розвадовом сполуч.	Ніч		
мішаний	8:—	з Янова від $\frac{1}{6}$ — $\frac{14}{8}$ і від $\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в повседневні дни	особовий	6:45	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірем і Хировом
поспішн.	8:45	з Кракова	мішаний	7:05	до Сокаля і Ярослава через Раву
мішаний	9:01	з Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в свята	особовий	7:25	до Тернополя
особовий	9:10	з Сучави і Черновець	”	7:30	до Стрия і Лавочного
”	9:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Равою	”	8:50	до Янова
поспішн.	9:50	з Сучави і Черновець	”	10:30	до Черновець і Сучави
особовий	10:—	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	10:50	до Кракова в спол. з Ярославом, з Розвадовом і Н. Санчом
”	10:20	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	”	11:—	до Підволочиск і Бродів
”	12:10	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	особовий	4:40	до Кракова в сполуч. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Н. Санчом
”	3:30	з Підволочиск	”	5:20	до Стрия, Лавочного і Хирова
поспішн.	5:10	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Яслом	”		

Всілякі купони

вильосовані цінні папери

вишлячує

без потручення провізії або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банковім.

(15—?)

Новости на дамскі сукні сезонові!

Матерії вовняні, Зефіри, Батисти,
Піки, Кретони, Перкалі,
Брокати

АНТІН ПІЗУНСЬКИЙ

Львів,
Академічна 12.

Парасольки,
Рукавички, «Фігара», ковніри
коронкові, Гаски, Фаргушки.

Магазин багато заосмотрений.

Ціни низькі, конкуренційні.

151 3—47

МАГАЗИН

ОБУ

РУДОЛЬФА АЧКЕВИЧА

виконує обув з добірного матеріалу,
ших фасонів. — Обув дамська, мужеска

І РОБІТНЯ

ВИ

у Львові, улица Сикстуска ч. 23
(стара почта)

тривало, елегантно, після найновій-
і дитинна, спеціально для духо-

З провінції просить ся о старий оказ на міру.

123 2—22

Люд. Шеліґевич

годинникар

передтим

Володислав Даевский

виконує всі роботи входячі в обсяг го-
динникарства

у Львові, ул. Котерника ч. 8.

заразом удержує склад годинників і зега-
рів з перворядних фабрик заграничних з
гарантією і по уміркованих цінах.

Замовлення з провінції виконує
як найточніше. Направа зегарків і зега-
рів заразом антиків з 2-літньою гарантією.

154 1—10

Робітня кравецка

АНДРЕЯ КОБІЛЬНИКА

у Львові

улиця Сикстуска ч. 30.

приймає всі замовлення на мужеску одіж,
також для

125 1—10

Всч. Духовенства

і виконує красно, скоро і дешево.

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,
(І. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з гу-
стом і елеганцією після найсвіжіших журналів.

49—?

Строїтель фортепянів і паніін

з довголітньої практикою за границею
при головних складах фортепянів Вп. Марек,
Сейфарта et Чайковского і п. директора Міку-
лього приймає всіляку напругу в місці і на про-
вінції, також скорочує і політерує.

Ціни умірковані.

Осип Ганак,

Львів, ул. Галицька ч. 15.

За добріє оруже
СРІБНИЙ МЕДАЛЬ.

Робітня рушникарска

В. Шадковский

С. Копчинський

у Львові, площа Бернадинська число 1.

Виробляє і удержує на складі випро-
боване мисливске оруже всіляких систе-
мів, як також перерабляє зі старих на
найновіші системи.

Замовлення і репарації так в міс-
ці як і на провінції виконує скоро і ста-
ранно.

152 2—10

Рондлі мосяжні

до смаження конфітур
по збр. 2:40, 3:20, 4:—
Котли до битя піни, мосяжні, цинковані і ема-
ліовані

поруचाє

ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ

залізна торгівля у Львові, пл. Капітульна 1.
(напротів катедр).

150 1—1

Цінники ілюстровані до диспозиції.